

FACTSHEET

Spelregels Algemene Voorwaarden

Schematisch overzicht van de wettelijke
regeling voor algemene voorwaarden.

Spelregels

Algemene Voorwaarden

Algemene voorwaarden: set algemene regels tussen partijen

Als je in de praktijk zaken doet met consumenten of organisaties dan leg je afspraken meestal vast in een 'overeenkomst'. Hoewel een overeenkomst in elke vorm kan geschieden - dus ook mondeling - leggen partijen doorgaans hun afspraken voor een dienst of een product schriftelijk vast. Bijvoorbeeld in een offerte, formulier, overeenkomst of een ander schriftelijk document. Als je echter vaak zaken doet dan is een set algemene regels wel handig. Denk aan algemene regels over leveringen, dienstverlening, garanties, betalingen, aansprakelijkheid etc. Zo een set regels wordt ook wel 'algemene voorwaarden' genoemd, die als standaard gehanteerd worden bij elke contractuele relatie.

Algemene voorwaarden kom je tegen in verschillende smaken en vormen. Zo zijn er algemene verkoop- of leveringsvoorwaarden, algemene inkoopvoorwaarden, branchevoorwaarden, verzekeringsvoorwaarden etc. De partij die een set algemene voorwaarden

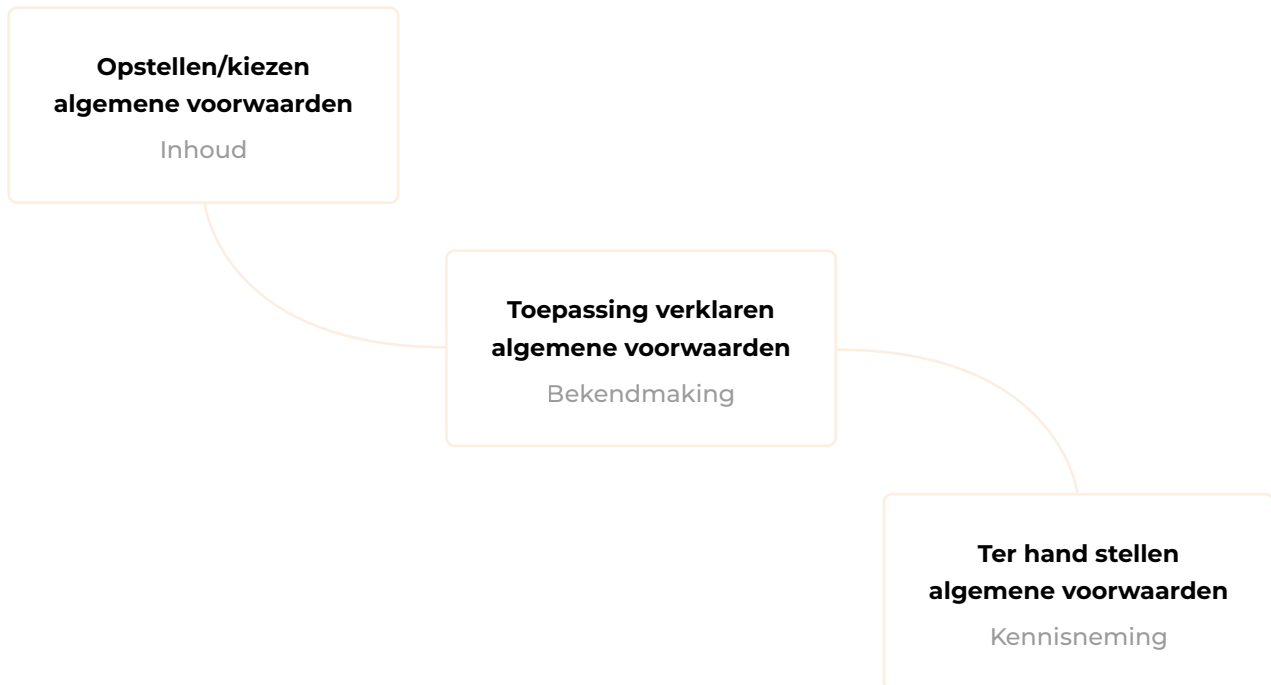
gebruikt, wil logischerwijs zo veel mogelijk onder zijn set regels zakendoen. Voor het gebruik van algemene voorwaarden gelden echter wel regels. Het gaat om juridische spelregels, welke vervat zijn in het Burgerlijk Wetboek en Rechtspraak. Deze spelregels tezamen vormen de wettelijke regeling voor de algemene voorwaarden.

Kort samengevat kunnen die spelregels in drie cruciale stappen worden onderverdeeld. ICTRecht noemt het de 'Drietrapsraket' voor algemene voorwaarden en ziet er als volgt uit:

Drietrapsraket

Algemene Voorwaarden

Inhoudsopgave

In deze Factsheet “Spelregels algemene voorwaarden” beschrijven we de Drietrapsraket door je mee te nemen in de Nederlandse spelregels voor algemene voorwaarden. In deze factsheet komen de volgende onderwerpen aanbod:

- [1. Wat algemene voorwaarden zijn](#)
- [2. Toepassing verklaren](#)
- [3. Ter hand stellen](#)
- [4. Inhoudstoetsing](#)
- [5. Onredelijke bedingen](#)
- [6. FAQ: veelvoorkomende vragen](#)

ICTRecht ondersteunt en begeleidt bij zowel het opstellen van algemene voorwaarden als het rechtsgeldig gebruik van algemene voorwaarden. Voor vragen kun je contact opnemen.

1. Wat zijn 'algemene voorwaarden'?

Wat zijn eigenlijk 'algemene voorwaarden'? Deze vraag is relevant omdat het antwoord de inhoud en reikwijdte van algemene voorwaarden bepaalt. Je kan namelijk niet naar eigen goeddunken regels (ook wel: bedingen) opschrijven en bestempelen als 'algemene voorwaarden'. Wat als algemene voorwaarden te gelden hebben, wordt bepaald door de wet en het recht.

Kort gezegd is een afspraak tussen partijen een algemene voorwaarde als het voldoet aan de wettelijke definitie. De omschrijving voor 'algemene voorwaarden' in het BW luidt: als een of meer bedingen die zijn opgesteld teneinde in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen, met uitzondering van bedingen die de kern van de prestaties aangeven, voor zover deze laatstgenoemde bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.

Een mond vol. Maar de definitie maakt duidelijk dat: (a) voorwaarden pas algemene voorwaarden zijn als ze 'bestemd' zijn om in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen en (b) dat 'kernbedingen' geen algemene voorwaarden kunnen zijn. Met andere woorden: als je begrijpt wat kernbedingen zijn, kun je ook beter begrijpen wat inhoudelijk als algemene voorwaarden worden beschouwd.

Maar wat zijn kernbedingen dan? Kernbedingen vallen veelal samen met de 'essentialia' zonder welke een overeenkomst niet tot stand komt. Maar dan moeten de kernbedingen wel grammaticaal duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd en mogen ze niet verstopt zijn in algemene voorwaarden.

Het verschil tussen algemene voorwaarden en kernbedingen is kort weergegeven als volgt te duiden:

● Kernbedingen:

Bedingen die het 'eigenlijk voorwerp van de overeenkomst' zijn. Oftewel: ze bepalen de kern van de prestaties van de overeenkomst. Het gaat dus om essentialia die het meest doorslaggevend zijn voor de wederpartij om wel of niet een overeenkomst aan te gaan. Den bijvoorbeeld aan: prijzen, tarieven, soort, aantal en gewicht. Dit soort bedingen kun je niet wegstoppen in algemene voorwaarden.

● Algemene Voorwaarden:

Bedingen die een aanvulling zijn op of ondersteunend zijn aan de kernbedingen. Het gaat hier dus om afspraken die niet onder het begrip 'eigenlijk voorwerp van de overeenkomst' vallen. In de regel dus bedingen waar de gebruiker doorgaans niet of zomin mogelijk over wil onderhandelen. Denk aan garanties, kwaliteit, aansprakelijkheid, duur, opzeggingen en verlengingen.

● Waar staat dit in de wet?

Algemene voorwaarden en kernbedingen

- art. 6:231 sub a BW
- art. 4 lid 2 van Richtlijn 1993/13

2. Toepassing verklaren algemene voorwaarden

Bij gebruik van algemene voorwaarden moeten twee belangrijke vragen worden onderscheiden:

1. Of de algemene voorwaarden van toepassing zijn (verklaard) op de overeenkomst.
2. Of de algemene voorwaarden ongeldig te verklaren zijn, oftewel zijn ze rechtsgeldig ter hand gesteld.

De eerste stap is dus de algemene voorwaarden van toepassing verklaren op de (beoogde) contractuele relatie. Dat gebeurt volgens het aanbod-aanvaarding-model. De toepasselijkheid van de algemene voorwaarden worden dus bekendgemaakt bij het aanbod voor een overeenkomst. Door in het aanbod een verwijzing op te nemen naar de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden zorg je ervoor dat ze integraal onderdeel worden van het aanbod. De wederpartij kan dan kennisnemen van de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden. Vervolgens kan de wederpartij de voorwaarden (stilzwijgend of expliciet) aanvaarden of verwerpen. Verwijzingen kunnen overigens ook opgenomen zijn in stukken die technisch niet te kwalificeren zijn als 'aanbod', zoals een uitnodiging tot het doen van een aanbod en het daaropvolgende aanbod.

Het proces van aanbod en aanvaarding is weerbaarstig. Er kunnen zich in het proces allerlei conflicten voordoen. Bijvoorbeeld de situatie waarin jouw wederpartij bij aanvaarding van het aanbod zelf verwijst naar zijn eigen algemene voorwaarden. Dan kan er onduidelijkheid zijn over welke set voorwaarden van toepassing is. Juristen noemen deze strijd de 'battle of forms'. De wet lost dit op door voor te schrijven dat je altijd de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van de andere partij eerst uitdrukkelijk moet afwijzen alvorens je jouw algemene voorwaarden van toepassing verklaart. Doe je dat niet dan geldt de first shot rule: de algemene voorwaarden waarnaar het eerst is verwezen zijn dan van toepassing.

Met het van toepassing verklaren van algemene voorwaarden ben je er nog niet. De wet stelt namelijk ook dat je de algemene voorwaarden rechtsgeldig ter hand moet stellen, oftewel op de juiste manier ter beschikking stellen aan de wederpartij.

● Waar staat dit in de wet?

Toepassing verklaren

- Aanbod (art. 3:33 BW)
- Aanvaarding (art. 3:35 BW)
- Snelle gebondenheid (art. 6:232 BW)

Battle of forms

- Uitdrukkelijk van de hand wijzen (art. 6:225 lid 3 BW)
- First shot rule (art. 6:225 lid 3 BW)

3. Ter hand stellen

algemene voorwaarden

Zoals gezegd moet voor de toepasselijkheid de gebruiker van algemene voorwaarden het initiatief nemen tot bekendmaking zodat duidelijk is welke voorwaarden van toepassing zijn (stap 1). Maar stap 2 is dat hij er eenvoudig kennis van moet kunnen nemen. Dat gebeurt met een rechtsgeldige terhandstelling van algemene voorwaarden.

Het ter beschikking stellen van algemene voorwaarden heeft als doel het bereiken van "informed consent" over welke voorwaarden inhoudelijk van toepassing zijn. Wederpartij dient dus de mogelijkheid geboden te worden om inhoudelijk kennis te nemen van de algemene voorwaarden. Die mogelijkheid dient volgens de wet vóór of bij het sluiten van de overeenkomst geboden te worden. Gebeurt dit niet, dan zijn de algemene voorwaarden (of een beding daarin) vernietigbaar.

Hoe een rechtsgeldige terhandstelling precies dient te geschieden is in de wet en jurisprudentie bepaald. De wet geeft twee mogelijkheden:

1. ofwel (fysiek) ter hand stellen.
2. ofwel langs elektronische weg ter beschikking stellen.

Voor de elektronische weg is in de regel wel de uitdrukkelijke instemming van de wederpartij vereist. Maar de zogeheten 'Dienstverrichter' - zij die diensten leveren/verrichten - kan zonder instemming kiezen tussen beiden: (fysiek) ter hand stellen of langs elektronische weg.

● Waar staat dit in de wet?

Ter hand stellen

- art. 6:233 onder b BW
- art. 6:234 lid 1 BW

Elektronisch 'ter hand stellen'

- art. 6:234 lid 2 BW

Uitzonderingen ter handstelling

- art. 6:234 lid 1 BW

Ter hand stellen door Dienstverrichter

- art. 6:230c BW

4. Inhoudstoets bedingen

Bij het opstellen van algemene voorwaarden geldt in beginsel de contractsvrijheid: partijen mogen hun eigenbelang vooropstellen en dus ook bepalen welke voorwaarden ze afspreken. Die contractvrijheid is echter niet absoluut. Zo mogen zij de wet en de belangen van hun wederpartij niet (geheel) negeren. Er zijn namelijk dwingende en regelende regels voor de inhoud en totstandkoming van afspraken. Bijvoorbeeld: een verbod op afspraken in strijd met de wet, openbare orde en goede zeden; regels rondom het wilsgebrek; verbod van misbruik van omstandigheden en de beperkende werking van redelijkheid en billijkheid. Bedingen in strijd met deze regels en/of beginselen kunnen leiden tot 'nietigheid' of 'vernietigbaarheid'. Daarom is het belangrijk om de gewenste voorwaarden ook altijd vooraf inhoudelijk te toetsen aan dwingend en regelend recht. Deze toetsing kan ook achteraf door een rechter gebeuren.

Juist omdat over de inhoud van algemene voorwaarden doorgaans niet wordt onderhandeld, kan er sprake zijn van misbruik van economisch overwicht. Daarom hebben marktpartijen een verantwoordelijkheid evenwichtige voorwaarden in lijn met de wet en het recht te hanteren. Het BW helpt daarbij met een wettelijke regeling die de inhoud en strekking van voorwaarden reguleert. Zo kent de wet een onredelijkheidstoets voor algemene voorwaarden en de algemene werking van redelijkheid en billijkheid. Voor consumenten is er een van lijst (vermoedelijke) onredelijke bedingen waaraan getoetst kan worden. Deze lijst kan overigens ook een toetsingsrol spelen bij contracten tussen twee zakelijke partijen.

Onredelijkheidstoets bedingen en zwarte en grijze lijst

Afspraken – lees: algemene voorwaarden - tussen een bedrijf en een consument kunnen onderworpen worden aan de onredelijkheidstoets. Bij betwisting van een beding kan de onredelijkheid ervan getoetst worden, al dan niet aan hand van de zogenoemde zwarte en/of grijze lijst in het BW. Het gevolg van deze toets kan zijn vernietigbaarheid van een beding indien onredelijk bezwarend geacht. Hierbij kunnen omstandigheden van belang zijn als: de hoedanigheid van partijen, hun maatschappelijke positie, hun onderlinge verhouding en hun deskundigheid.

Voor overeenkomsten met consumenten zijn er dus twee wettelijke lijsten met voorbeelden van onredelijk bezwarende bedingen:

1. Een lijst bedingen die geacht worden onredelijk bezwarend te zijn (de 'zwarte lijst' van art. 6:236 BW)
2. Een lijst bedingen die vermoed worden onredelijk bezwarend te zijn (de 'grijze lijst' van art. 6:237 BW)

Hoewel de zwarte en de grijze lijst betrekking hebben op overeenkomsten met consumenten, kunnen deze lijsten ook gelden in geval de wederpartij een kleine zakelijke partij is. Dit wordt de 'reflexwerking' genoemd: een kleine zakelijke partij wordt dan gelijkgesteld aan de consument zodat hem dezelfde bescherming toekomt. Maar ook buiten deze twee 'kwetsbare' groepen om worden deze lijsten voor toetsing gehanteerd. Ze worden via open normen betrokken bij de beoordeling van afspraken tussen zakelijke partijen. Ze hebben dus een zekere normerende werking ten aanzien van algemene voorwaarden.

● Waar staat dit in de wet?

Contractsinhoud

- art. 3:40 BW
- art. 3:44 BW

Open norm "onredelijkheidstoets"

- art. 6:233, aanhef en onder a, BW

Zwarte lijst – geacht/aangemerkt als onredelijk bezwarend

- art. 6:236 BW
- art. 6:233, aanhef en onder a, BW

Grijze lijst - vermoed onredelijk bezwarend

- art. 6:237 BW
- art. 6:233, aanhef en onder a BW

5. Voorbeelden onredelijke bedingen en de toets

Open norm "onredelijkheidstoets"

art. 6:233, aanhef en onder a, BW

De open norm toets:

Een beding in algemene voorwaarden vernietigbaar indien het, gelet op de aard en de overige inhoud van de overeenkomst, de wijze waarop de voorwaarden zijn tot stand gekomen, de wederzijds kenbare belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval, onredelijk bezwarend is voor de wederpartij.

Zwarte lijst – geacht/aangemerkt als onredelijk bezwarend.

- art. 6:236 BW
- art. 6:233, aanhef en onder

Grijze lijst - vermoed onredelijk bezwarend

- art. 6:237 BW
- art 6:233, aanhef en

Een op de 'zwarte lijst' voorkomend onredelijk bezwarend beding kan dus zonder meer door de wederpartij, de consument, worden vernietigd.

Grijze lijst bedingen hebben kort weergegeven betrekking op:

- A. Uitsluiting recht op nakoming
- B. Uitsluiting/beperking ontbindingsrecht
- C. Beperking /uitbreiding opschortingsrechten
- D. Beoordeling tekortkoming gebruiker
- E. Toestemming voor schuld- en contractoverneming
- F. Bevoegdheden/verweermiddelen bij schuld- en contract-overneming
- G. Verkorting verjaring- of vervaltermijn
- H. Vrijwaringclausules
- I. Prijsverhoging
- J. Stilzwijgende verlenging overeenkomst
- K. Bewijsbedingen
- L. Vormvereisten
- M. Woonplaatskeuze
- N. Geschilbeslechting
- O. Opzeggen overeenkomst
- P. Stilzwijgende verlenging overeenkomst
- Q. Stilzwijgende verlenging overeenkomst
- R. Opzeggen overeenkomst
- S. Stilzwijgende verlenging overeenkomst

Een dergelijk op de 'grijze lijst' voorkomend beding kan door de wederpartij, de consument, worden vernietigd, tenzij de gebruiker van de algemene voorwaarden het vermoeden dat het beding onredelijk bezwarend is, weerlegt.

Grijze lijst bedingen hebben kort weergegeven betrekking op:

- A. Termijn voor reactie op aanbod of verklaring
- B. Eigen verplichtingen wezenlijk beperken
- C. Wijzigingsbevoegdheid
- D. Beëindiging overeenkomst door gebruiker
- E. Vage of te lange levertijden
- F. Uitsluiting of beperking aansprakelijkheid
- G. Uitsluiting of beperking verrekening
- H. Vervalbedingen
- I. Vergoeding bij beëindiging overeenkomst door wederpartij
- J. Contractsdwang
- K. Contractsduur
- L. Opzegtermijn
- M. Vormvereisten
- N. Volmacht
- O. Opzegtermijn

FAQ: veelgestelde vragen

Als je algemene voorwaarden gebruikt dan is het advies zoveel mogelijk de wettelijke regeling en de hoofdspelregels te volgen. Echter, de praktijk rondom algemene voorwaarden is complex en weerbarstig. Verschillende situaties kunnen zich rondom het gebruik van algemene voorwaarden voordoen. Daarom hieronder een aantal veelvoorkomende vragen en antwoorden over algemene voorwaarden.

Vraag

Hoe moet ik de algemene voorwaarden uitdrukkelijk van de hand wijzen?

Antwoord

Aan welke vereisten een afwijzing moet voldoen om uitdrukkelijk te zijn, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Al blijkt uit de tekst van de wet dat een enkele verwijzing naar je eigen algemene voorwaarden niet voldoet. In ieder geval moet je in je reactie op een aanbod zo duidelijk mogelijk afwijzen en bijvoorbeeld zeggen dat je de algemene voorwaarden afwijst. Daarbij kun je dan ook gelijk benadrukken dat je bijvoorbeeld je eigen voorwaarden van toepassing verklaart en ook meteen meestuurt (ter hand stelt).

Vraag

Kan ik in de overeenkomst opnemen dat wederpartij verklaart de algemene voorwaarden te hebben ontvangen?

Antwoord

Ja, je kunt in een overeenkomst opnemen dat de wederpartij verklaart een exemplaar van de algemene voorwaarden te hebben ontvangen. Deze verklaring levert op grond van de wet dwingend bewijs op, behoudens tegenbewijs dat ze niet zijn ontvangen. Maar je moet wel altijd ook daadwerkelijk rechtsgeldig ter hand stellen.

Vraag

Is de wederpartij gebonden aan algemene voorwaarden als hij de inhoud niet kende?

Antwoord

Specifiek voor algemene voorwaarden bepaalt de wet dat een wederpartij ook aan 'rechtsgeldige' algemene voorwaarden is gebonden als de gebruiker bij het sluiten van de overeenkomst begreep of moest begrijpen dat die wederpartij de inhoud van de algemene voorwaarden niet kende. Met andere woorden: een wederpartij is dus snel gebonden aan algemene voorwaarden als ze op de juiste manier van toepassing zijn verklaard en ter hand zijn gesteld.

Vraag

Wanneer ben ik een Dienstverrichter?

Antwoord

Voor de kwalificatie Dienstverrichter is het belangrijk dat er 'een dienst' wordt verricht. De wet verstaat onder een dienst een economische activiteit, anders dan in loondienst, die gewoonlijk tegen vergoeding wordt verricht. Het betreft dus een breed begrip waaronder in ieder geval het gros van diensten valt, dus bijvoorbeeld ook ICT-diensten.

Vraag

Is een verwijzing naar algemene voorwaarden vervat in een algemene disclaimer onderaan een emailbericht rechtsgeldig?

Antwoord

Deze vraag vereist een tweeledig antwoord:

1. Toepasselijkheid:

Bij een zogeheten disclaimer onder een e-mailbericht, moet het duidelijk zijn dat degene die het aanbod doet slechts bereid is te contracteren onder de daar vermelde algemene voorwaarden (toepassing verklaren). De disclaimer moet dus wel duidelijk genoeg geformuleerd worden om toepasselijk te zijn.

2. Terhandstelling:

Uit de wet volgt dat de gebruiker het initiatief tot bekendmaking van de algemene voorwaarden moet nemen, en wel op zodanige wijze dat voor de wederpartij duidelijk is welke voorwaarden van toepassing zijn en dat de wederpartij daarvan eenvoudig kennis kan nemen. Hieraan wordt niet of moeilijk voldaan indien de wederpartij de mogelijkheid heeft zelf door gebruikmaking van internet de toepasselijke voorwaarden te raadplegen.

Dus: Indien het redelijkerwijs mogelijk is de voorwaarden ook echt ter hand te stellen, eventueel door toezending per e-mail of per post, dient dit ook daadwerkelijk te gebeuren.

Vraag

Mag ik voor de algemene voorwaarden verwijzen naar (onze) homepage van de website?

Antwoord

De hoofdregel is dat de algemene voorwaarden aan de wederpartij op een zodanige wijze ter beschikking moeten zijn gesteld dat hij deze kan opslaan en weergeven. Uit de wet volgt dat niet kan worden volstaan met een verwijzing naar de homepage van een website. Er moet namelijk sprake zijn van een specifieke verwijzing naar de URL van de webpagina waarop de algemene voorwaarden direct te vinden zijn, omdat de wederpartij anders alsnog zelf op de website opzoek moet naar de algemene voorwaarden.

Vraag

Kunnen verwijzingen naar algemene voorwaarden op facturen en afleverbonnen leiden tot gebondenheid?

Antwoord

De hoofdregel is van toepassing verklaren en terhandstellen vóór of bij contractsluiting. Als de verwijzing naar algemene voorwaarden voor het eerst plaatsvindt ná de totstandkoming van de overeenkomst (wat het geval is bij facturen en afleverbonnen) is dat natuurlijk niet rechtsgeldig.

Vooropgesteld dat dergelijke verwijzingen niet kunnen leiden tot gebondenheid met terugwerkende kracht, is het niet uit te sluiten dat zij onder omstandigheden in een lopende handelsrelatie bij latere overeenkomsten tussen partijen wel kunnen leiden tot toepasselijkheid.

Vraag

Is een weblink op facturen naar website waar algemene voorwaarden gevonden kunnen worden een rechtsgeldig?

Antwoord

Als Dienstverrichter kun je op facturen vermelden dat de algemene voorwaarden kunnen worden ingezien op de website. Het antwoord op de vraag of de algemene voorwaarden daarmee gemakkelijk elektronisch toegankelijk zijn als bedoeld in de wet, is afhankelijk van de omstandigheden van het concrete geval.

Indien de algemene voorwaarden zonder noemenswaardige inspanningen direct gevonden kunnen worden op of via de website waarnaar op de facturen is verwezen, dan kan worden aangenomen dat de algemene voorwaarden gemakkelijk elektronisch toegankelijk zijn. Echter, blijft het risico dat bijvoorbeeld een link het niet doet.

Vraag

Wanneer kan ik ervan uitgaan dat mijn wederpartij al bekend is met de algemene voorwaarden?

Antwoord

De bekendheidsuitzondering op de terhandstellingsplicht volgt uit de jurisprudentie.

De jurisprudentie stelt dat aan de terhandstelling eveneens recht wordt gedaan wanneer wederpartij ten tijde van het sluiten van de overeenkomst met dat beding bekend was of geacht kon worden daarmee bekend te zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval als regelmatig gelijksoortige overeenkomsten tussen partijen worden gesloten, terwijl de algemene voorwaarden bij het sluiten van de eerste overeenkomst aan de wederpartij ter hand zijn gesteld. Of als een clause in een winkel of bedrijfsruimte op duidelijke wijze aan klanten wordt gepresenteerd.

Vraag

Onze algemene voorwaarden zijn te vinden op het internet, dus de wederpartij kan zelf op het internet zoeken?

Antwoord

De uitleg van de wet gaat niet zover dat moet worden geacht dat wederpartij reeds bekend te zijn met de (inhoud van de) algemene voorwaarden wanneer deze op het internet te vinden zijn omdat deze door een zoekopdracht op het internet gevonden kunnen worden. De informatieplicht rust immers op de gebruiker van de algemene voorwaarden. Er geldt geen zoekplicht voor wederpartij.

Vraag

Onze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij KvK, is dat voldoende?

Antwoord

Met het enkel vermelden van de plaats waar de voorwaarden zijn gedeponeerd, wordt niet voldaan aan de informatieplicht. Het uitgangspunt is dat de voorwaarden ter hand worden gesteld.

Er geldt wel een uitzondering. Slechts wanneer het redelijkerwijs niet mogelijk is de voorwaarden vóór of bij het sluiten van de overeenkomst ter hand te stellen, kan de gebruiker langs de subsidiaire weg aan zijn informatieplicht voldoen. Voorwaarde voor deze subsidiaire weg is dat aan de wederpartij voor de totstandkoming van de overeenkomst bekend wordt gemaakt dat: a) de voorwaarden ter inzage liggen en b) zij op verzoek zullen worden toegezonden.

Vraag

Moet ik bij een lopende handelsrelatie en opvolgende overeenkomsten herhaaldelijk verwijzen en ter hand stellen?

Antwoord

Afhankelijk van de intensiteit van de handelsrelatie en de omstandigheden van het geval is herhaalde verwijzing bij opvolgende overeenkomsten niet altijd vereist voor de toepasselijkheid van algemene voorwaarden, maar het is echter wel aan te raden om dit bij elke overeenkomst te doen.

Herhaalde verwijzing kan achterwege blijven als er bijvoorbeeld tussen partijen een raamovereenkomst bestaat waarin de toepasselijkheid van algemene voorwaarden is vastgelegd of als tussen partijen het gebruik is ontstaan dat bepaalde algemene voorwaarden worden gehanteerd.

Vraag

Is een discrepantie tussen een specifieke bepaling in de overeenkomst en een algemene voorwaarde een battle of forms?

Antwoord

Dit is geen geval van 'battle of forms', maar een situatie van met elkaar strijdige toepasselijke contractuele bedingen. Als er geen prevalentie is geregeld tussen de twee documenten dan zal volgens een bepaalde maatstaf uitgelegd moeten worden welke bepaling voorgaat.

Zou je extra informatie willen ontvangen?

Meer weten of heb je specifieke vragen? Neem dan contact op:

e-mail: contact@ictrecht.nl
telefoonnummer: 020 663 19 41

Lees meer

www.ictrecht.nl